

Ленин районунун №57 жалпы билим
берүүчү орто мектебинин директору
Дюшенбекова Ж.Б. Мамлекеттик тилин
жетектеген завучу Абылаева Нуриянын
жылдык

отчёту

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2013-жылдын 1-июлундагы
№155 “Кыргыз Республикасында мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил
саясатын өнүктүрүүнүн биринчи кезектеги чаралары жана артыкчылыктары
аныкталган.

Программада белгиленген максаттар жана милдеттер Кыргыз Республика-
сында 2014-2020-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүүнүн жана тил саяса-
тын өркүндөтүүнүн улуттук программасынын максаттуу индикаторолуна
жетишүү аркылуу ишке ашырылат.

Программанын максаты

Кыргыз Республикасында жашап жаткан бардык этностордун тилдерин
сактоо жана өнүктүрүү менен Кыргызстан элинин биримдигин чыңдоонун
маанилүү фактору катары мамлекеттик тилди толук жана кеңири колдонууну
камсыз кылган натыйжалуу тил саясатын куруу; эне тилин, мамлекеттик,
расмий жана эл аралык тилдерди эркин билген кыргызстандыктардын көп
тилдүү жаңы муунун өстүрүү

Программанын милдеттери

Программанын милдеттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- республиканын коомдук турмушундагы бардык чөйрөлөрдө
-
- мамлекеттик тилди толук жана кеңири колдонууга жетишүү;

- мамлекеттик тилди өнүктүрүү, анын функциялык мүмкүнчүлүгүн
-
- күчөтүү жана кыргыз тилинин маалыматтык-билим берүү ресурстарын
- байытуу;
- мамлекеттик тилди – кыргыз тилин эне тили, экинчи тил жана чет тили
-
- катары окутуунун окуу-усулдук негиздерин өркүндөтүү жана стандарт-
- таштыруу;
- мамлекеттик тилди окутуу боюнча инфраструктураны, аккредитциялан-
-
- ган борборлордун тармагын түзүү жана өнүктүрүү;
-
- мамлекеттик тилди окутуу үчүн зарыл шарттарды түзүү жана аларга
- түрткү берүү;
- калктын(окуучулардын) тил маданиятынын деңгээлин көтөрүү;
-
- расмий жана чет тилдерине окутуунун сапатын кескин жакшыртуу;
-
- Кыргыз Республикасында жашап жаткан этносторго эне тилин сактоо
-
- жана өнүктүрүүгө кепилдиктерди камсыз кылуу

Ишке ашыруу

Биринчи этап: даярдык көрүүчү-2014-2018-жылдар.

Окутуу- усулдук програмаларды жана окутуу усулдарын өркүндөтүү, тесттик тапшырмаларды иштеп чыгуу, жана аны ишке ашыруу. Мамлекеттик тилге карата окутуу борборлорун аккредитацияланган тармагын, билим берүүнүн бардык деңгээлинде мамлекеттик тилде окутуу үчүн түрткү билим берүү моделин колдонгон окуу жайлары сынамык түдө иштетүү процессине мониторинг жүргүзүү жана алардын санын андан ары көбөйтүү планын иштеп чыгуу.

Экинчи этап: негизги 2018-2022-жылдар.

Окуучуларга мамлекеттик тилди билүүсүнө тастыктама берүү системасын жайыттуу. Көп тилдүү билим берүү системасын андан ары өкүндөтүү.

Көп тилдүү үзгүлтүксүз билим берүүнүн вертикалын (мектепке чейинки, мектептик, кесиптик, жогорку билим берүүнү) калыптандыруу үчүн шарттарды түзүүнү, мамлекеттик тилди улуттар аралык карым-катнашын тили катары, коомдук турмуштун социалдык маанилүү чөйлөрүндө колдонуу менен байланышкан бир катар маселелердин спектрин камтыйт.

Баардык этаптарда мониторинг жүргүзүлөт, программанын натыйжалуулугу бааланат жана оңдоп-түзөтүүлөр киргизилет.

Быйылкы окуу жылы район жана шаардан келген тапшырмаларды аткаруу максатында жети бөлүмдөн турган иш планын түзүп, айлык, жумалык бөлүмдөрүнө бөлүп иш чараларын аткарууга аракеттендик. "Келечек" пландын негизинде иштер бөлүштүрүлдү.

- 1.Методикалык иштер(окуу китептери, методикалык жаңылыктар, көп тилдүүлүк).**
- 2.Сапаттуу окутууга окуучулар курамына көзөмөл.**
- 3.Сабактарга катышуу(методикалык жардам көрсөтүү, иш тажрыйбасын жайылтуу, программанын аткарылышы).**
- 4.Жаңы табылгалар менен бөлүшүү. Чыгармачылык иш.(семинарларга катышуу.**
- 5.Жаш адистер менен иштөө(методикалык жардам көрсөтүү).**
- 6.Мектеп документтерин жүргүзүүгө көзөмөл(көнүгүү дептерлери, күндөлүк иш план, эмгек тартиби жана жетишкен жактары).**
- 7.Класстан тышкаркы иштер.**

Иштелген пландын негизинде тогуз мугалим эмгектенди.

1. Абылаева Нурия: "жог. бил. Кыргыз Республикасынын эмгек сиңирген мугалими", 1, 3, 4, 10, 11-кл. окуу китептеринин автору. Усулчу-мугалим.

Илимий багыты: "Кыргыз тилин бөтөн тил катары окутуу методикасынын илимий-методикалык жолдору. 1. Кыргыз тилин окутуунун салттуу жана инновациялык жолдору. Кыргыз тили боюнча билим берүү процессин уюштурууну активдештирүү.

2. Исмаилова Аджаркүл Мухтаровна: КГНУ-2000-ж. (Магистр). Кыргыз Респуб. Билим берүү жана илим министрлигинин "Ардак грамота". Кыр. Рес. Мам. тил боюнча улуттук комиссиянын Ардак грамотасы.

Илимий багыты: Мамлекеттик тилди окутууда текст аркылуу окуучулардын кебин өстүрүү, маданияттуу сүйлөөгө багыттоо.

Курманбүбү 3. Чоткараева Жумаковна: жогорку билимдүү. Кыргыз Республикасынын Мам. тил боюнча улуттук комиссиянын Ардак грамотасынын ээси. 5, 6-класстын окутуу орус тилинде жүргүзүлгөн мектептер үчүн "кыргыз тили китебине пикир, сунуш жазган авторлору: Н. Жусупбекова, А. Оморова ж. б.

Жарык көргөн эмгеги: кыргыз тили жана адабияты боюнча иштелмелер топтому" 2017-жыл.

Илимий багыты: "Элдик оозеки чыгармалар аркылуу окуучулардын речин өстүрүүдө макал-лакаптардын ролу".

5. Сыдыкова Айнура Иманалиева: жогорку билимдүү. КРББ жана маданият мин. "Ардак грамотасы", "Билим берүүнүн мыктысы" төш белгиси.

Илимий багыты: "Мамлекеттик тилди окутууда элдик мурастар аркылуу окуучулардын сүйлөө кебин өстүрүү"

6. Абдырасулова Айнура: жогорку билимдүү.

"Дидактикалык материалдар аркылуу сабаттуулугун жогорулатуу"

7. Маткеримова Сайракан Шаршеновна: билими жогорку ОШПИ бүтүргөн.

Илимий багыты: Кырдаалдык сүйлөшүүдө Ч. Айтаматовдун чыгармалары аркылуу окуучулардын кебин өстүрүү.

8. Шаршеналиева Жазгүл Төлөбековна: жогорку билимдүү.

Илимий багыты: "Ыр сабындагы өмүр" (А.Осмонов жөнүндө изилдөө)

9. Ажыбаева Анара Смановна: билими орто.

Илимий багыты: "Айтматовдун чыгармаларынан окуучулардын алган сабагы"

Мугалимдердин ар биринин тандап алган темалары бар. Алар тандаган темаларынын негизинде иштеп, өз билимин окуучуларга арнап, жыл бою толук кандуу иштешти.

Мугалимдердин жыл бою иштөө шарты ай сайын жыйынтыкталып, такталды.

Ар бири чейрек сайын бөлүнгөн сааттардын жыйындысын чыгарып тапшырышты. Арабызда начар, жакшы иштегендер да болду.

Мектептин пед. окуусунда өз иштери менен бөлүшүп, жалпы кесиптештерине табылгаларын тартуулагандар: 1. Абылаева Н. А. 2. Исмаилова А. М. 3. Маткеримова С. Ш. 4. Ажыбаева А. С. Шаршеналиева Ж. Т.

Жыл жыйынтыгында бир дагы ишке катышпай жүргөндөр да болду.

Ар бир мугалимдин ишин өзүнчө анализдөөгө туура келет.

1. Чоткараева К. Ж. тапшырмаларын өз учурунда аткарды. Декадага ачык сабак берип мугалимдердин алкышына ээ болду. Телеге мугалимдерге жардам берүү максатында сабак берди. Класстан тышкаркы иштерди өз учурунда аткарды.

2. Исмаилова А. М. 10-класстын жетекчиси. Берилген тапшырмаларды толук кандуу аткарып, пед. окууда иш тажрыйбасы менен бөлүшүп, алкышка ээ болду. Класстан тышкаркы иштерге толук катышты.

Аджаркүл Муктаровна Коомдук иштерде да жакшы иштерди жарата алды. Өз кесибин сүйгөн мугалимдин эмгеги бааланып "Өлкөгө өмүрүн арнаган инсандар" деген энциклопедияга катталып, көөнөрбөс эмгектери бааланып, төш белгиси ыйгарылды.

2. Кыргызстан аялдар "конгресинин медалы", Ала-Тоо айымы төш белгиси ыйгарылды.

3. Маткеримова С. Ш. 6-класстын класс жетекчиси. Кыргыз Республикасынын "билим берүүнүн мыктысы" төш белгисинин ээси.

Мугалимдер арасында "Мыкты иштелме" кароо сынагынын активдүү катышуучусу. "Окуучулар менен этномаданий багытта аңгемелешүүлөрдү жүргүзүү иштер" деген темада практиеалык иштери пед. окууда жогорку

баага ээ болду.

Окуу китебиндеги кыйынчылыктарды талкуу мезгилинде өз оюн билдире алды.

“Ч.Айтматов учурдун үлүү жазуучусу” Рес. Сырттан өтүүчү видеоролик сынагынын жеңичүүсү.

Мектепте өткөрүлгөн 21-февраль-Эне тил күнү. “Эне тил – ынтымактын тиреги аттуу фестивалда жеңүүчү.

Декадда ачык сабак өтүп, кесиптештеринин алкышына ээ болду.

4. Ажыбаева А.С. кргыз тилинде окуган 6,7-класстарга сабак берет.

билими орто болгонуна карабастан жогорку билимдүү мугалимдерден калышпайт. Айткан ишти толук кандуу аткарат. Пед. окууда өз иш тажрыйбасы менен болушуп алкышка ээ болду.

5. Абдрасулова А.К. быйыл жаңы келди, көпчүлүк иштерге толук кандуу катыша алган жок.

6. Мамырбаева Т.Д. Элге билим берүү отличниги, “№24/4 08.08.2007-жыл.

10-г, 5-д-класстарына сабак берет :11 саат. негизги иши соц. мугалим.

Илимий багыты: “Окутуунун жаны тех. Колдонуу менен кыргыз тилин жана адабияты сабагын окутуунун сапатын жогорулатуу” Мугалимдин кошумча катары кыргыз тили жана адабиятын окуткандыктан учурда талкууга катыша албай калган учурлары болду.

7. Сыдыкова А.И. ППУ-1990.ж. 2. ОИУУ-1995-ж. Башталгыч класстын мугалими. 3. КББА(кайра даярдоо курсу) 2009.ж.

Илимий багыты: “Мамлекеттик тилди окутууда элдик мурастар аркылуу окуучулардын сүйлөө кебин өстүрүү жана маданияттуу сүйлөөгө үйрөтүү”

Сыдыкова А.И. 5-б, 4-б, 3-б, 1-а, б-14с. 5-г – 21саат.

Башталгыч класстын завучу(05ст) окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн класстар үчүн.

Кыргыз тили жана адабиятынын семинарларына, класстан тышкаркы иштерине, окуу китептеринин пикирлерине катыша албай жыл аягына чыкты.

Декадага карата 1-4-класска чейинки орус тилинде окуган класстар “окуу керемет” аттуу сынагына катыша албай бозала болуп калышты. Ал иш

Сыдыкова А.И. тапшырылган. Мен кийинки жумада өтөм өзүнчө деп шылтоо айтып тим болду. А балким кыргыз класстарына сабак берсе ага оң болмоктур.

8. Шаршеналиева Ж.Т. 9-Г класс жетекчи. 16 саат жана башталгыч классты окутат.

Жаш күчкө толуп турган мугалим. Мектептин класстан тышкаркы ишине алынын жетишинче катышууга аракеттенди.

9-Г, Д класстарынан сынак экзамен алуу учурунда тажрыйбалуу мугалимдерден жардам сурап, жетише албай жатканын жашырган жок.

Ал мугалимден үмүт артса болот.

Мына, жетишкедиги менен бирге кемчиликтери да болуп жыл бүттү.

Экзамендин жыйынтыгы. Окутуу орус тилинде жүргүзүлгөн класстар

9-А классы: окуучунун саны-28

"5"-20. "4"-5. "3"-4 билим сапаты: 86,2% жетишүүсү-100%

9-Б классы: окуучунун саны-27.

"5"-22. "4"-5. "3"-0 Билим сапаты: 100%. жетишүүсү-100%.

Окуткан мугалими: Исмаилова Аджаркүл Муктаровна.

11-А класс. Окуучунун саны-32.

"5"-16. "4"-16. Билим сапаты: 100%. Жетишүүсү: 100%.

Окуткан мугалимдер: Н. Абылаева, А. М. Исмаилова

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн класстар:

11-г классы: окуучунун саны-28

"5"-4. "4"-18. "3"-6 . билим сапаты: 78,5% . жетишүүсү% 100%.

Мугалими: Маткеримова Сайракан Шаршеновна.

9-д классы: окуучунун саны-34

"5"-7. "4"-18. "3"-9. Билим сапаты-74%. жетишүүсү-100%.

9-г классы: окуучунун саы-34.

5"-9. "4"-17. "3"-8. Билим сапаты-76%. жетишүүсү-100%.

Окуткан мугалими: Шаршеналиева Ж.Т.

2021-2022-окуу жылына карата Бишкек шаарына караштуу Ленин районунун № 57 жалпы билим берүүчү орто мектебинин окутуу орус тилинде жүргүзүлгөн класстардын кыргыз тили жана адабияты боюнча жылдык мониторинги .

№	класс	Окуу саны	Прог. Берил.	Прог. Аткар	"5"	"4"	"3"	"2"	Баа жок	Билим сапаты	Жетишүү	Ким окутат
1.	1-а,б	75	102	102								Сыдыкова А.И. Чоткараева К.Ж.
2.	2-а,б	76	102	101	8 11	8 11	20 18	-		44% 55%	100%	Маткеримова С.Ш Абдрасулова А.К
3.	3-а,б,в	85	102	102	10 6 -	8 11 11	17 14 8	- - -	- -	51% 48% 58%	100% 100%	Чоткараева К.Ж Сыдыкова А.И. Исмаилова А.М
4.	4-а,б 311ок	39 36	102	102	3 5	20 11	16 20	-	-	51,5%	100%	Абылаева Н.А. Исмаилова А.М Сыдыкова А.И.
5.	5-а,б, в	25 33 26	68	68	2 3 3	11 16 10	12 14 13			53%	100%	Исмаилова А.М. Сыдыкова А.И.
6.	6-а,б	38 43	68	68	5 7	11 21	21 15		1	42% 65%	97% 100%	Абдрасулова А Чоткараева К.ж Маткеримова С
7.	7-а,б	37 31	102	102	9 4	10 12	18 15			51% 52%	100% 100%	Чоткараева К.Ж Абдрасулова А.К
8.	8-а,б	36 33	102	102	7 3	17 11	12 19			67% 42,4%	100%	Шаршеналиева Чоткараева К.Ж Абдрасулова А.К
9.	9-а,б	56	102	102	5 4	13 15	11 8	- -	-	66%	100%	Исмаилова А.М.
10.	10-а	32	102	102	3	20	9	-	-	72%	100%	Исмаилова А.М. Абылаева Н.А.
11.	11-а	32	134	132	6	24	2	-	-	93%	100%	Абылаева Н.А Исмаилова
		733			104	271	282	658	1	57%	99,5%	

Кыргыз адабияты 6-а Юлдашев Нур

№	класс	Окуу саны	Прог Бер.	Прог аткар	"5"	"4"	"3"	"2"	Баа жок	Билим сап	Жет.	Ким окутат
1.	5-а,б,в	25 33 26	34-35	35	2 5 1	10 11 13	13 17 12	- -	-	50% 48% 54%	100%	Исмаилова А. Абылаева Н. Исмаилова А
2.	6-а,б	38 43	34-35	35	5 5	12 17	20 21	-	1	48%	97%	Чоткараева К.
3.	7-а,б	37 31	34-35		13	19	36	-	-	47%	100%	Чоткараева
4.	8-а,б	36 33	34-35	35	6 2	12 12	18 19	- -	-	50% 48%	100%	Чоткараева К Абдрасулова А
5.	9-а,б	29 27	34-35	35	10	24	22	-	-	61%	100%	Исмаилова А.
6.	10-а	32	34-35	35	3	18	11	-	-	66%	100%	Исмаилова А
7.	11-а	32	34-35	35	4	16	12			62%	100%	Абылаева Н
Ж.	жалпы	422			56	164	202			54%	99,5%	

6-а Юлдашев

422

Жалпы билим сапаты: 55,5% жетишүүсү: 99,5%

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн класстар (кыргыз тили)

к/№	класс	Ок саны	Пр. Бер.	Пр. аткар	"5"	"4"	"3"	"2"	Баа жок	Билим сапаты	жетишүү ү	Ким окутат
1.	5-г,д	41 36	136	136	8 7	17 9	15 20	-	1	63%	98%	Сыдыкова А.И. Мамырбаева Т.Д
2.	6-г,д	34 40	136	138	8 7	17 13	9 20	-	-	44,4%	100%	Ажыбаева А.С. Маткеримова С
3.	7-г,д	44 41	103	100	12 14	11 15	21 10	-	2	74% 50%	100%	Ажыбаева А.С. Ажыбаева А.С.
4.	8-г,д	38 35			3 4	14 12	21 19	-	-	45%	100%	Маткеримова С.Ш.
5.	9-г,д	34 34	68	68	6 5	16 16	12 13	-	-	46%	100%	Шаршеналиева ж.т.
6.	10-г	28	68	68	17	4	7	-	-	65% 62%	100%	Мамырбаева Т.Д
7.	11-г	28	103		8	14	6	-	-	75%	100%	Маткеримова С.Ш.
		433			99	158	173			61%	94%	

5-г.Орозбаев Амантур. 7-д

430 3

1.Жолдошбеков Айдос

2.Абиев жаныш

Кыргыз адабияты

к/№	класс	Ок. саны	Пр. Бер.	Пр. аткар	"5"	"4"	"3"	"2"	Баа жок	Билим сапаты	жетишүү	Ким окутат
1.	5-г,д	41 36	68	68	7 8	15 12	18 16	-	1	55% 55,5%	98% 100%	Сыдыкова Мамырбаева Т.
2.	6-г,д	34 40	68 68	68 67	9 9	19 11	6 20	-	-	82% 50%	100%	Ажыбаева Маткеримова
3.	7-г,д	44 41	102	102	12 14	11 15	21 10	-	-	52% 74%	100%	Ажыбаева А.
4.	8-г,д	38 35	68	70	4 4	16 14	18 17	-	-	45% 53%	100%	Маткеримова
5.	9-г,д	34 34	102	102	7 8	17 15	10 11	-	-	71% 68%	100%	Шаршеналиева
6.	10-г	28	102	102	17	4	7	-	-	75%	100%	Мамырбаева Т.
7.	11-г	28	103	102	8	14	6	-	-	78%	100%	Маткеримова с.ш
		433			107	163	160			63%	94%	
												62%

5-г : Орозбаев Амантур

430

3 жалпы:433 окуучу.

7-д 1. Жолдошбеков Айдос

Жалпы кыргыз классы жетишүүсү:96% билим сапаты: 6

2.Абиев Жаныш

Мектеп боюнча билим сапаты: 62% жетишүүсү:96,5%

Коргошмодойт: Ажыбаева Т